

Valtuustoaloite: Helsingin seurakuntien rippikoulutyön muuttaminen kokonaan maksuttomaksi ja maksun muuttaminen vapaaehtoiseksi

Yhteinen kirkkoneuvosto 29.10.2026
430/00.00.04/2026

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Laitila Anu

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se merkitsee valtuutettu Sari Mäkimattilan tekemän valtuustoaloitteen tiedoksi sekä hyväksyy siihen annetun vastauksen.

Käsittely

Päätös

Selostus

Taustaa

Valtuutettu Sari Mäkimattila on jättänyt 10.9.2026 valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Helsingin seurakuntien rippikoulutyö muutetaan kokonaan maksuttomaksi ja maksu muutetaan vapaaehtoiseksi.

Helsingin seurakunnissa rippikoulu on lähtökohtaisesti maksuton, mutta rippikoulun toteuttamisesta aiheutuvia kustannuksia katetaan osallistujilta perittävillä maksuilla. Leirimuotoisten rippikoulujen omavastuumaksut ovat Helsingissä yleensä noin 140–250 euroa. Päivärippikoulut ovat pääosin maksuttomia, mutta joissakin seurakunnissa niistä peritään noin 60 euron ruokailumaksu. Taloudellinen tilanne ei kuitenkaan saa estää osallistumista rippikouluun, ja leirimaksusta voidaan myöntää vapautus hakemuksen perusteella. Maksujen suuruudesta päättävät seurakunnat itse, minkä vuoksi hinnat vaihtelevat seurakunnittain.

Rippikoulu on kirkkolaissa määritelty seurakuntien perustehtävä. Perinteisesti se on ollut seurakuntien toiminnassa yksi tärkeimmistä väylistä nuorten tavoittamiseen ja eräänlainen sisäänheittotuote. Rippikoulu itsessään on maksuton, mutta kustannukset seurakunnalle syntyvät pääosin henkilökunnan työstä, päivärippikoulun tilankäytöstä ja ruokailuista. Leirimuotoisessa rippikoulussa kuluja syntyy henkilökunnan työstä, matkoista leirikeskukseen, majoituksesta ja ruoasta.

Vaikka kirkkoon kuulumisprosentti on laskenut, se ei ole vaikuttanut rippikoulun suosioon samassa suhteessa. Rippikoulut ovat edelleen osa nuorisokulttuuria monikulttuurisessa Helsingissä. Vuonna 2025 rippikoulun kävi Helsingissä yli 3500 nuorta. Päivärippikouluista peritään yleisemmin vain ruokailumaksu, joka on 60 €/rippikoululainen. Leirimaksusta on mahdollisuus hakemuksesta saada vapaus. Kirkkoherroilta saadun tiedon mukaan tätä avustusmuotoa hakevien määrä ei ole merkittävästi vaihdellut. Kukin seurakunta itsenäisenä päättää sen hinnan, jonka rippikoulun käyvä maksaa. Seurakuntayhtymä voi antaa suosituksen tai ehdotuksen

seurakunnille. Rippikoulumaksut vaihtelevat nykyisellään merkittävästi, 140 eurosta 250 euroon.

Kirkkoon kuulumattomien nuorten osallistuminen rippikouluun vaikeuttaa osallistujamäärien ennakointia, mikä tuo haasteita leirikeskusten varaamiseen, leiriryhmien koon mitoittamiseen ja toiminnan valmisteluun. Tähän on pyritty vaikuttamaan viestinnällä ja asian pitämällä esillä laajasti ja hyvissä ajoin kyseistä ikäluokkaa ajatellen. Eräissä seurakunnissa on myös järjestetty erillisiä kutsutilaisuuksia rippikoulujen vuoksi. Jos kirkkoon kuulumattomien arvioidaan muodostavan esimerkiksi 20 % leirille osallistuvista, tämä tulee ottaa huomioon jo leirikeskusvuorojen varaamista suunniteltaessa.

Erilaisia vaihtoehtoja rippikoulun maksuihin ja maksuttomuuteen

1. Täysin maksuton rippikoulu on saavutettavampi kaikille ja tukee jäsenyyttä helpottamalla taloudellista panostusta rippikouluun. Maksuttomuuden mahdollisena haittapuolena voidaan pitää sitä, että se saattaa vähentää rippikouluun sitoutumista ja lisätä ennakoimattomia peruutuksia, joista voi aiheutua kustannuksia. On huomiotava, että lapsikasteiden vähennyttä todennäköisesti myös rippikoulun käyvien määrä vähenee. Osallistujamäärien ennakointia vaikeuttaa kuitenkin kirkkoon kuulumattomien nuorten osallistuminen, jonka määrää on vaikea arvioida etukäteen.

2. Vapaaehtoinen maksu osallistujalle ja lisäksi mahdollisuus lisämaksuun, jolla tukea vähävaraisia rippikoulun kävijöitä. Tämä vaihtoehto vaikuttaa epätodennäköiseltä, koska se poikkeaisi huomattavasti nykyisestä vakiintuneesta käytännöstä ja sen vaikutuksia olisi erittäin vaikea ennakoida.

3. Yhtenäinen maksu koko Helsingissä, esim 100e, josta mahdollisuus saada taloudellisin syin palautus. Malli sitouttaisi "varausmaksuna" mahdollisesti rippikoulun käymiseen paremmin. Malli ei yhteneväisyyden eduistaan huolimatta ole kovin todennäköinen tämänhetkiseen tilanteeseen suhteutettuna.

Lisäksi on pohdittava, onko oikeudenmukaista se, että kirkkoon kuuluville ja kuulumattomille peritään nykyisen mallin mukaan sama maksu.

Tässä vaihtoehdossa olisi myös tarkasteltava oikeudenmukaisuuden ja tasavertaisen kohtelun näkökulmasta sitä tilannetta, että osa leireistä on huomattavasti kalliimpia kuin toiset vaikkapa erityisluonteensa (vaellus, purjehdus..) vuoksi.

Rippikouluista saadut maksut 2025

Alla oleva taulukko kuvaa rippikouluista saadut maksut vuonna 2025

Rippikoulut vuonna 2025		
Leiririppikoulut		
leiririppikoulujen määrä	123	kpl
leiriläisten määrä per leiri	24	hlö per leiri
leiriläisten määrä yhteensä	2 973	
leiriläisiltä laskutettu	210	€ per leiri
leiriläisiltä laskutettu yhteensä	624 330	€ yhteensä
Päivärippikoulut		
päivärippikoulujen määrä	18	
osallistujamäärä per päivärippikoulu	10	
päivärippikoululaisten määrä yhteensä	184	
päivärippikoululaisia laskutettu	60	€ per rippikoulu
päivärippikoululaisia laskutettu yhteensä	11 040	€ yhteensä
Rippikoululaisilta saadut maksut yhteensä	635 370	

Rippikoulussa kastetuista ja liittyneistä

Tässä taulukossa kuvataan 14-15-vuotiaana kastetut Helsingin seurakunnissa. Tämä antaa tarkemman tiedon rippikoulussa liittyneistä, koska osa nuorista kastetaan tai he liittyvät kirkkoon jo aiemmin, mikä tilastoituu tavallisena kasteena tai liittymisenä.

	Vuosi					
Kaikki tiedot	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Jäsenmäärä	329 100	322 254	315 446	310 515	307 247	305 361
Kastetut	1 923	1 923	1 745	1 488	1 353	1 413
Kastetut + 0-v. liittyneet	2 464	2 714	2 463	2 339	2 231	2 423
Liittyneet	2 296	2 891	2 602	2 707	3 048	3 453
Kuolleet	3 759	3 780	4 021	3 971	3 664	3 631
Eronneet	6 785	7 033	7 879	6 828	6 089	5 846
Muuttoliike	1 549	-851	746	1 855	2 085	2 734
Muutot seurakuntaan	43 901	41 798	38 399	36 291	35 124	35 987
Muutot seurakunnasta	42 352	42 649	37 653	34 436	33 039	33 253
Rippikoululaiset	2 943	3 457	3 128	3 567	3 475	3 599
Rippikoulussa kastetut	144	129	119	162	247	247
Rippikoulussa liittyneet	199	197	172	220	323	318
Avioliitot	1 867	1 719	1 761	1 594	1 581	1 755
Kirkolliset vihkimiset	856	853	925	768	728	879
Avioerot	816	714	660	671	653	626
Avioliiton siunaukset	49	45	72	57	50	62

Yhteenveto ja vastaus valtuustoaloitteeseen

Edellä mainitun johdosta ei esitetä rippikoulujen muuttamista maksuttomiksi, eikä siihen kuuluvien maksujen kattamista yhteisistä varoista vaan ehdotetaan valitsevan käytännön tarkastelua ja parantamista ensi sijassa pyrkimällä samansuuruisiin osallistumismaksuihin. Tämän aiheen käsittelystä on sovittu kirkkoherrojen kanssa siten, että sitä tarkastellaan alkuvuodesta kirkkoherrojen kokouksessa.

Lisäksi pyritään edistämään vähävaraisten tietoisuutta ja mahdollisuutta maksuvapautukseen rippikoulumaksujen osalta riittävällä viestinnällä.

Kaikissa tapauksissa on huomattava, että rippikoulu on kirkkolain 3 luvun 1 §:n mukaisesti seurakunnan tehtävä ja sitä koskeva päätöksenteko on siten kunkin seurakunnan sisäinen asia.

Aikataulu

Asia viedään käsiteltäväksi kirkkoherrojen kokoukseen alkuvuodesta 2027.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Leirikeskusmaksuilla saattaa olla vaikutusta rippikouluikäisiin nuoriin.

Toimivallan perusteet

Kirkkolaki 3 luku 1 §

Kirkkojärjestys 3 luku 19 §

Helsingin seurakuntayhtymän perussääntö 5 §

Hallintosääntö 4 luku 7.1 § kohdat 1) – 2)

Lisätiedot

Yhteisen seurakuntatyön vs. johtaja Jussi Murtovuori, jussi.murtovuori@evl.fi

Kasvatuksen pastori Minna Ruuttunen, minna.ruuttunen@evl.fi

Jakelu

Sari Mäkimattila